

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO UAB „VILKAVIŠKIO ŠILUMOS TINKLAI“ 2019-09-24 Nr. 1

UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ (toliau – Įmonė), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (toliau – Korupcijos prevencijos įstatymas), Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ (toliau — Tvarka), 7 punktu, atsižvelgdama į Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau — Rekomendacijos) atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės ir veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymą ir vertinimą Įmonėje.

Nustatant ir vertinant korupcijos tikimybę Įmonėje ir Įmonės veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo vadovaujamosi Vilkaviškio rajono savivaldybės 2016-2018 m. Korupcijos prevencijos programa, patvirtinta Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. B-TS-460. Atlikta Įmonės veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė analizė, peržiūrėti atitinkamai vertinamą sritį reglamentuojantys Įmonės vidaus dokumentai.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą Įmonėje analizuotas laikotarpis - 2018 metai, 2019 m. I-III ketvirčiai.

UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ pagrindinė veikla – nekilnojamojo turto, priklausančio nuosavybės teise, nuomos paslaugos. Kita bendrovės veikla — šiluminės energijos gamyba ir tiekimas decentralizuotiems objektams. 99,84 procento Įmonės akcijų valdo Vilkaviškio rajono savivaldybė, kitas 1192 akcijas (0,16 procento) valdo 5 fiziniai asmenys, kurie darbo teisiniais santykiais nėra susiję su UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“.

Vertinant Įmonės veiklą ir analizuojant minėtą laikotarpį vadovautasi Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu.

Įmonės veiklos sritys, kuriose yra korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinamos pagal šiuos Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnyje numatytus kriterijus:

- 1) daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo;

Siekiant visapusiškai įvertinti situaciją ir nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius, papildomai įvertinta, ar:

- 1) yra buvę bandymų, pažeidžiant teisės aktų nustatytą tvarką, paveikti Įmonės darbuotojus ar jų priimamus sprendimus;
- 2) išaiškinta korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų kitose panašias funkcijas atliekančiose valstybės ar savivaldybės įmonėse;
- 3) priimami sprendimai yra susiję su materialine ar kitokia interesanto nauda;
- 4) nustatyti galiojančios tvarkos normų pažeidimai (pavyzdžiui, skirstant biudžeto lėšas, teikiant užsakymus bei priimant kitus sprendimus);
- 5) Valstybės kontrolė, Seimo kontrolieriai arba kitos kontrolės ar priežiūros institucijos nustatė šios įmonės veiklos pažeidimų;
- 6) gauta kitos informacijos apie įmonės veikloje egzistuojančias korupcijos apraiškas (gyventojų skundai ir pareiškimai, visuomenės informavimo priemonių pateikiama bei kita informacija).

Vertinant Įmonės veiklą išvadoje nurodytu laikotarpiu, nenustatyta, jog Įmonėje buvo padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ 2018 m. korupcijos prevencijos programa, patvirtinta UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ direktoriaus įgyvendinta pagal nustatytus kriterijus.

Vertinant Įmonės veiklos sritis, kuriose yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo naudojamos valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų priedu „Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo klausimynas“.

Atlikus Įmonės veiklos sričių analizę (Priedas Nr. 1), sudarytas veiklos sričių sąrašas, kuriose korupcijos pasireiškimo tikimybė yra didelė:

- 1) Viešųjų pirkimų vykdymas.

Viešųjų pirkimų vykdymas

Vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymu, viešųjų pirkimų sritis yra priskiriama prie sričių, kurios korupcijos pasireiškimo tikimybės yra didelės. Pažymėtina, jog 2017 m. liepos 1 d. pasikeitus teisiniam reglamentavimui ir įsigaliojus Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymui, reglamentuojančiam klasikinio sektoriaus viešuosius pirkimus bei Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų įstatymui (toliau — Pirkimų įstatymas), reglamentuojančiam komunalinio sektoriaus viešuosius pirkimus, buvo parengtos UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ Mažos vertės viešųjų pirkimų taisyklės, patvirtintos 2018 m. kovo 21 d. Įmonės direktoriaus įsakymu Nr. V-3.

Mažos vertės viešųjų pirkimų taisyklės nustato detalų viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančių asmenų sąrašą, numato jų teises ir pareigas, atsakomybę. Taip išskaidoma tiek atsakomybė už konkrečių funkcijų vykdymą, tiek diskrecijos teisės priimant konkrečius sprendimus, paskirstymas.

Taisyklės taip pat nustato mažos vertės pirkimų būdus ir juos detalčiai aprašo, numato privalomas atlikti procedūras prieš pradėdant viešuosius pirkimus, pirkimų skelbimo tvarka, pirkimo dokumentų rengimą paaiškinimą ir teikimą, reglamentuoja techninei specifikacijai ir reikalavimams tiekėjų kvalifikacijai keliamas sąlygas bei nustatymo tvarka, pasiūlymų nagrinėjimo ir vertinimo procesą, preliminariosios ir pagrindinės pirkimo sutarčių sudarymą bei informacijos apie šias procedūras teikimą visuomenei. Šis vidaus teisės aktas apibrėžia pagrindines sąvokas, nurodo principus, kuriais turi vadovautis pirkimų iniciatoriai, pirkimo organizatorius, Viešųjų pirkimų komisijos pirmininkas, nariai bei ekspertai.

Pats viešojo pirkimo procesas yra suskaidytas į etapus, kiekvieno etapo organizavimas, vykdymas ir vykdymo kontrolė yra reglamentuojama minėtomis Taisyklėmis.

Įmonėje viešuosius pirkimus organizuoti ir atlikti gali trys subjektai: pirkimų iniciatorius ar pirkimų organizatorius kai Įmonės vadovas jiems paveda atlikti viešuosius pirkimus, arba Viešojo pirkimo komisija (toliau — Komisija). Pirkimų iniciatorius bei organizatorius vykdo tik mažos vertės viešuosius pirkimus, gavę rašytinį Įmonės direktoriaus pavedimą. Pirkimų iniciatoriaus, pirkimų organizatoriaus funkcijos yra apribojamos kitų procese veikiančių subjektų (pirkimų iniciatoriaus, asmens, atsakingo už sutarčių sudarymą, vykdymo ir vykdymo kontrolės tvarką, įmonės vadovo).

Nuo 2017-07-01 kiekvienas pirkimo iniciatorius ir organizatorius prieš pradėdamas viešojo pirkimo procedūras pildo Nešališkumo deklaraciją (forma patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 18-93 bei Konfidencialumo pasižadėjimą (forma patvirtintą UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ direktoriaus 2018 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. AD-3).

Viešojo pirkimo komisija vykdo pirkimus taip pat tik gavusi rašytinį Įmonės vadovo pavedimą.

Pažymėtina, jog visi vidaus teisės aktai, reglamentuojantys viešųjų pirkimų atlikimą Įmonėje, keičiantis teisiniam reglamentavimui, yra nuolat peržiūrimi bei atnaujinami.

Prieš pradėdant vykdyti viešąjį pirkimą, pirkimo iniciatorius ar pirkimo organizatorius atlieka rinkos tyrimą – kokybinės ir kiekybinės informacijos apie realią bei potencialių prekių, paslaugų ir darbų pasiūlą (tiekėjus, jų tiekiamas prekes, teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus, užimama rinkos dalį, kainas ir pan.), taip pat vadovaujasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos specialistų

parengtomis Smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų skatinimo dalyvauti viešuosiuose pirkimuose rekomendacijomis.

Vadovaujantis Mažos vertės viešųjų pirkimų taisyklių nuostatomis įmonės viešieji pirkimai, kurių vertė viršija 10 000 Eur be PVM yra vykdomi skelbiamos apklausos būdu. Supaprastinti viešieji pirkimai vykdomi Pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

Pažymėtina, jog UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ Mažos vertės viešųjų pirkimų taisyklės bei kiti vidaus teisės aktai, reglamentuojantys viešųjų pirkimų atlikimą, apibrėžia bei detalizuoja viešųjų pirkimų vykdymo procedūras Įmonėje. Kiekvienas viešojo pirkimo procedūros etapas dokumentuojamas Mažos vertės viešųjų pirkimų taisyklių nustatyta tvarka.

Atlikus Korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę galima teigti, kad, UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ viešųjų pirkimų vykdymo sistemos reglamentavimas vertintinas kaip užtikrinantis kontroliuojamą ir skaidrų šio proceso įgyvendinimą. Darytina išvada, jog vykdamat viešuosius pirkimus UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ korupcijos pasireiškimo tikimybė neegzistuoja.

Kiti korupcijos pasireiškimo rizikos veiksniai ir priemonės, kurių imasi Įmonė korupcijos pasireiškimo tikimybei mažinti

Įmonė yra uždaroji akcinė bendrovė, pelno siekiantis juridinis asmuo. Įmonė savo lėšas ir valdomą turtą naudoja ekonomiškai, rezultatyviai, skaidriai ir pagal paskirtį. Reikalingas prekes, paslaugas bei darbus įsigyja racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Įmonėje vykdoma visų finansinių srautų kontrolė. Kiekvienais metais yra atliekamas Įmonės veiklos, įskaitant ir lėšų panaudojimo, auditas. Įmonėje veikia trijų rūšių finansų kontrolė: išankstinė, einamoji ir paskesnioji. Išankstinė finansų kontrolė yra taikoma priimant ar atmetant sprendimus susijusius su finansinių išteklių, turto naudojimu, įsipareigojimais tretiesiems asmenims. Šie sprendimai yra priimami tik tuomet, kai juos patvirtina už kontrolę atsakingi darbuotojai. Einamoji finansų kontrolė yra atliekama po tam tikro sprendimo, susijusio su lėšų ir materialijų, nematerialijų ir finansinių vertybių naudojimu. Einamąją kontrolę siekiama užtikrinti, kad tinkamai ir laiku būtų vykdomi įmonės vadovo sprendimai, yra kontroliuojami tarpiniai terminai ir sprendimo vykdymo tarpiniai rezultatai. Paskesnioji finansų kontrolė yra atliekama po sprendimų dėl turto naudojimo ir įsipareigojimų tretiesiems asmenims vykdymo, kurios metu tikrinama, kaip yra atlikti veiksmai. Paskesniosios kontrolės negali vykdyti tas pats darbuotojas, kuris yra atsakingas ir už išankstinę finansų kontrolę.

Apibendrinant išvadą, vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytais kriterijais bei įvertinus priemones, kurių įmonė imasi, siekdama šią tikimybę mažinti, galima teigti, kad įmonės veikloje ir išskirtoje bei išanalizuotoje rizikingiausioje veiklos srityje, korupcijos pasireiškimo tikimybė neegzistuoja.

Pridedama įmonės veiklos sričių analizės lentelė.

Direktorius

Edgaras Balšaitis

Parengė: asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę Sandra Staneikienė

UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ veiklos sričių analizės lentelė

Įtaigos veiklos sritys	Įstaigos veiklos srities aktualumą antikorupcinio požiūriu lemiantys kriterijai (Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 ir 5 dalys)															
	Pagrindiniai kriterijai							Papildomi kriterijai								
Viešųjų pirkimų vykdymas	-	Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika	-	Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas	-	Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti	-	Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu	-	Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo	-	Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija	-	Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų	-	Valstybės ar savivaldybės įstaigos darbuotojus ar jų priimamus sprendimus
	-	Išaiškinta korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų kitose panašias funkcijas atliekančiose valstybės ar savivaldybių įstaigose	-	Tobulintina valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos priežiūros sistema	-	Priimami sprendimai yra susiję su materialine ar kitokia interesanto nauda	-	Nustatyti galiojančios tvarkos normų pažeidimai (pavyzdžiui, skirstant biudžeto lėšas, teikiant užsakymus bei priimant kitus sprendimus)	-	Valstybės ar savivaldybės įstaiga yra savarankiškas biudžetinių asignavimų valdytojas	-	Gauta kitos informacijos apie valstybės ar savivaldybės įstaigos veikloje egzistuojančias korupcijos apraiškas	-	Institucijos nustatė šios valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos pažeidimų		